

חורגים מהמכסה

בימים אלה, שבהם אנחנו מתבקשים לייצר חלב, הרבה ככל האפשר, שומרים על כל "זנב" ברפת ומתקשים לעמוד במכסה ובתוספת שמחולקת, יש כאלה שחורגים ממכסתם ובגדול. בחרנו שלושה משקים לביקור ולתחקור: תל יוסף בעמק, כפר חרוב ברמת הגולן ואכון קמה ממושב אביגדור

תל יוסף

רפת ותיקה מאוד שנוסדה לפני למעלה משמונים שנה. על ידה הוקמה מחלבה גדולה של תנובה שנקראת על שם הקיבוץ - מחלבת תל יוסף. בגלל מצבו הקשה של הקיבוץ לא התבצעו השקעות ברפת במשך שנים רבות, למרות שהרפת הייתה תמיד רווחית והכניסה תרומה ומזומנים לקיבוץ. כשהגיעה הרפורמה הייתה התלבטות גדולה מה לעשות. המנהל החיצוני של הקיבוץ תמך במכירת המכסה ופדיון ערכה לפנסיה לחברים, הרפתנים התנגדו וזה הגיע לאספה ולעוד אספה. למרבה המזל המנהל התחלף והחדשים שהגיעו במקומו ראו ברפת נכס רב ערך והחליטו, לאחר בדיקה, להשאירה במקום ולפתח אותה במסגרת המגבלות התקציביות.

וכך בשלהי הרפורמה נבנתה רפת יפהפיה לכל הפרות וגם סככה חדשה לכל העגלות והמטרד הסביבתי של הרפת, ושפכיה נגמר באחת. המבנים החדשים נתנו את תרומתם,

תנובת החלב גדלה ובריאות העדר השתפרה.

כיום יש ברפת כ-360 פרות ו-260 עגלות וגם מחצית מהעגלים נשארים לפיטום.

עקיבא צורי המנהל, לא ממש גדל ברפת, לפני 20 שנה נכנס אליה מענף גידולי השדה כאיש אחזקה וכמפעיל כלים, ללא קשר עם הפרה עצמה. לאחר פטירתו המעציבה של **מאירקה אהוביה**, רכז הרפת האגדי, הכול נפל עליו והוא נאלץ להתמודד עם מה שלא חפץ בו מאוד. ועוד עם רפורמה על הראש.

עקיבא לא היסס וביקש את עזרתו של **זיו בין ארי**, הרכז המנוסה של עין חרוד מאוחד. תחילה ניסו לאחד בין שני העדרים, אך מחלת הלויקוזיס (BLV) מנעה העברת פרות ועגלות לעין חרוד וכך נבנתה תכנית חליפית שהוגשה למנהלים ואלה נתנו לה את ברכת הדרך.

"הגישה הבסיסית שלי הייתה תמיד לחרוג מהמכסה, לייצר

סככה גדולה ומאווררת שמכילה את רוב הפרות בעדר

ליאור שולטת בכל התחומים המקצועיים ואפילו בסידור העבודה

יענות לייצור עוד חלב

ובגדול

יוסי מלול - משק הבקר והחלב

הזנה

את מרכז המזון הם השכירו לשותפות "מילובר - כפר המכבי" ואת כל האוכל מקבלים ממרכז המזון. לעקיבא יש רק מלים טובות לומר על הקשר עם מנהלי מרכז המזון: במקצועיות, בשירות וביחס החברי שהם מעניקים לדרישות של הרפת - "מרכז המזון מצוין לי: יש על מי להתלונן, המחיר לא נעשה יותר יקר, חסך לי אנשי מקצוע בהזנה וגם חיסכון בצרות של הפעלת כלים, קניית מזונות, מסחר והתעסקות. אני מתפנה לעסוק רק ברפת ובפרות וזה עושה טוב".

בניגוד לרוב הרפתות, הגידול בייצור ובמספר הפרות בתל יוסף, היה מלווה גם בשיפור מקצועי במדדים השונים כולל: תנובת החלב, סת"ס, שיעור ההתעברות ועוד

צוות

שלושה חברים ושישה שכירים שאחדים הם חלקיים, ביניהם תאילנדי אחד. מספר שתיים היא ליאור בת תל-יוסף שנשואה לאיש ביטחון ועושה את העבודות

יותר כדי להיות בשולי ביטחון מספקים. גם המחלה שמנעה מאיתנו למכור עגלות הביאה אותנו לחרוג קבוע. הגידול במכסה מצא אותנו, ממש במזל, מוכנים עם עדר גדול יותר. עצרנו את היציאות שיפרנו קצת את מנת הפרות וגם התנאים החדשים עזרו מאוד וכך הגדלנו את הייצור מאוד עד כדי חריגה של כ-20 מהמכסה. בשמונה חודשים חרגנו במעל לחצי מיליון ליטר.

בניגוד לרוב הרפתות, הגידול בייצור ובמספר הפרות בתל יוסף, היה מלווה גם בשיפור מקצועי במדדים השונים כולל: תנובת החלב, סת"ס, שיעור ההתעברות ועוד.

מבנים

הסככות בנויות מזרח-מערב ולמרות התיאוריה, יש תנועת רוח טובה ומנהרת הרוח מקררת את הסככה ואת הפרות. 7 דונם של סככה זה גדול יחסית והיא מצליחה להתאוורר.

העגלות משוכנות מעבר לכביש הכניסה לקיבוץ והן עוברות במסלול מעגלי, מתא לתא, לפי הגילאים.

מכון החליבה לא שופץ ונשאר ישן כשהיה ומהווה את המגבלה בגידול הייצור - כשירווח בעתיד, גם המכון יקבל את הטיפול הראוי.

המקצועיות של בריאות והליכה עם המזריע וגם דיווחים ב"נעה". גם את סידור העבודה לחולבים ליאור עושה במיומנות.

איכות סביבה

פתרון הקצה פשוט למדיי וכולל גרוד הזבל למשטח, ייבוש וערום בערמה גדולה בסככה שהתפתחה.

הזבל היבש משמש למיצוק הזבל הרטוב במאצרות בחורף. את השאר מפזרים בשדות והרוב מיועד ל"קומפוסט העמקים" - זה עובד טוב ויעיל יחסית.

פיטום

בעבר פיטמו את כל העגלים, זה היה ענף מוצלח והשלים את רפת החלב. בשנה האחרונה עלו מאוד מחירי המזון והתמורה ממחיר הבשר לא מדביקה את העלויות וכך התקבלה החלטה לצמצם את עדר הפיטום למחצית ומוכרים גם בגיל שבוע. שומרים את האופציה לגדול לימים של מחירי מזון שפויים. עקיבא נשמע מרוצה מהמצב וגם הנהלת הרפת שהיא גם הנהלת הקיבוץ: "התוצאות המקצועיות והכלכליות משתפרות משנה לשנה וגם אני, שלא צמחתי בענף, מתחיל ליהנות ולמצוא עניין מקצועי". ■

רפת עם הרבה היסטוריה ומורשת

עקיבא ליד משטח ייבוש הזבל שמשמש למיצוק בחורף

